

EU-mix

Dömpingvám

● Brüsszel (MTI)

Fél éves időtartamra életbe léptek azok a dömpingvámok, amelyeket az Európai Unió vetett ki a különböző országokból importált kötegelt acélhuzalra. Magyarország is a hét érintett ország között van: az acélhuzalára kivetett brüsszeli dömpingvám 33,9 százalékos. A legmagasabb ennek aránya a kínai acélhuzalok esetében: 74,8 százalék. A brüsszeli bizottság egyébként a vámkivetés idejének végén megteszi majd ajánlását a tagországoknak a dömpingvám öt évvel történő esetleges meghosszabbítására, amit viszont már a kormányoknak kell jóváhagyniuk.

Zöld Akadémia

● Debrecen (MTI)

Az EU-ba Magyarország a szellemi tőkén kívül elsősorban a viszonylag épen, természetközeli állapotban maradt tájait viheti – jelentette ki Tardy János, a Környezetvédelmi Minisztérium helyettes államtitkára Debrecenben, a Zöld Akadémia fórumán.

Az idevágó magyar jogszabályok máris eurokomformnak tekinthetők, s minden remény meg van arra, hogy az uniós csatlakozásig sikerül valamennyi EU követelménynek megfelelni. A magyar környezetvédelem sikerágazata a természetvédelem. Ennek oka, hogy egyedül a természetvédelemben van meg a rendszerváltás óta a koncepcionális és személyi folyamatoság – jelentette ki Varga János, a Kossuth Lajos Tudományegyetem (KLTE) professzora. Európában a magyar természetvédelmi törvény a legszínvonalasabbak közé tartozik. Ezért nem arra kell törekedni, hogy e téren hazánk vegye át az uniós szabályokat, hanem arra, hogy megőrizzük a sajátunkat.

Orosz bonyodalom

● Moszkva (MTI)

Az Európai Unió a tervezett élelmiszersegélyt nem adja oda Oroszországnak, ha Oroszország meg akarja adózni a segélyek bevitelét – közölte Ottokar Hahn, az EU moszkvai nagykövete. Az orosz kormány azt tervezi, hogy teherautóként 500 dollárnak megfelelő importvámot vet ki a segélyszállítmányokra.

Ha ezt a problémát nem rendezik egyezményesen, nem lesz szállítás. Az EU-t az is aggasztja, hogy az orosz kormány bizonyos egészségügyi, minőségi követelményeket támaszt a segélyként szállítandó marhahússal és gabonával szemben.

Segély

● Luxembourg (MTI)

Az Európai Unió kifejezésre juttatta, hogy folytatja az orosz gazdasági válságtól leginkább sújtott volt szovjet tagállamok támogatását.

Az Európai Bizottság a közelmúltban jelentette be, hogy összesen 20 millió euró (21,5 millió dollár) értékben humanitárius segélyt nyújt a válság miatt gazdaságilag leginkább károsodott államoknak, mindenekelött Örményországnak, Fehéroroszországnak, Grúziának, Kirgizisztánnak, Moldovának, Tádzsikisztánnak és Ukrajnának.

● A pályaválasztás a jövő(é)?

Tanács, átképzés helyett

Álláskeresők. Az egyiknek sikerül, a másiknak nem. (Fotó: Schmidt Andrea)

Az egyén a jó pályaválasztással elkerüli, hogy egész életében keserűnek és boldogtalan érezze magát. Az ország meg milliárdokat takaríthat meg, ha elsősorban a pályaválasztásra és nem csak a pályatúléstettként átképzésre koncentrál. Miközben életstratégiánk részévé tesszük az uniós gyakorlatot, azaz mint a jó pap, holtig tanulunk.

Évről évre másfél millió általános és középiskolás áll pályaválasztás előtt. E fiatalok szüleit és nagyszüleit is érinti az iskolaválasztás és váltás, a nagybettűs életre való felkészülés. Így aztán a pályaválasztás hat-hét millió magyar gondja, öröme. Milyen segítségre számíthatnak a fiatalok és a szülők? Kihez fordulhatnak tanácsért és információért? Mintát jelent-e számunkra az Európai Unió országainak gyakorlata? E kérdésekre dr. Zakar András, a pszichológiatudomány kandidátusa, a JATE docense, valamint Vladiszavlyev András, a Csongrád Megyei Munkügyi Központ igazgatója segítségével kerestük a választ.

A pályaválasztás jól kiépült hazai rendszerét 1982-ben kiemelték a Munkügyi Minisztériumból, majd a tárcához hasonlóan szétverték. A rendszer változás újabb törést hozott a pályaválasztás struktúrájában. Az új formák viszont a mai napig sem teljesedtek ki. A pályaválasztás mint feladat jelenleg három mi-

nisztériumhoz (az oktatás-ügyihez, az ifjúság és sport ügyeivel foglalkozóhoz és a családvédelmi tárcába olvadott munkaügyihez) tartozik, ezért valójában egyik sem érzi sajátjának. Ez a jelenlegi gondok eredete – szögezte le Zakar András. További nehézség, hogy a hagyományos mellett a nyolcosztályos és a hatosztályos gimnázium egyidejű működtetésével a pályaválasztás időszaka korábbra került: a gyerekek egy része esetében már tízéves korra. Ekkor, de későbbi életszakaszban is jellemző, hogy a gyerekek családi nyomásra választanak továbbtanulási irányt. A szakember szerint baj, hogy a fiatalok passzív elszennvedői jövőjük alakításának. Pedig a pályaválasztás alappillérei: mit akar a gyerek, mire képes; hol tud elhelyezkedni, azaz hol van rá szükség?

A pályaválasztás alfája és ómegája az időben érkező, az életkori sajátosságokhoz igazodó és a jó információ. Ezért óriási szükség lenne pályaválasztási tanácsadó intézményekre, ezek országos hálózatára. Ugyanakkor valamennyi szaktanárnak feladatuk ki-alkozni a különböző pályák megismertetésére – hangsúlyozta Vladiszavlyev András. Az Európai Unió országaiiban minden iskolában dolgozik olyan tanár, aki szaktárgyai mellett pályaeorientációt is oktat a diákoknak, pályaválasztási ismereteket ad át kollégáinak és a szülőknek. E pedagógus munkáját tantárgyi programok, szakkönyvek segítik – tudtuk meg

Zakar Andrástól. Követésre méltó módszerük, hogy a tanuló egyéniségének és érdeklődésének megfelelő szakmákat, foglalkozásokat ismerhet meg szakkör keretében, élményeit életkori sajátosságainak megfelelő pályaválasztási naplóban rögzíti.

Elemi érdeke a társadalomnak, hogy a pályakezdő jó döntést hozó munkakerő legyen, s ne átképzéssel kezdődjön számára a „nagybetűs élet”. Átképzés helyett pályaválasztási tanácsadást! E szempontból Vladiszavlyev András szerint megynék jól áll az ország többi területéhez képest, mert itt működik az egyik foglalkozási információs tanácsadó (FIT). Ilyen FIT-központ – a szegediin kívül – csak Budapesten és Szolnokon létezik. Magyarországon az új szakképzési jegyzék szerint körülbelül nyolcszáz szakma van, de a foglalkozások száma ennél jóval több. A pályaválasztási tanácsadókban azonban legfeljebb kétszáz szakmát képesek bemutatni film segítségével, amin sürgősen változtatni kell. A következő lépés: a foglalkozási információs tanácsadók hálózatát tovább kell bővíteni – országossá, de szükséges lenne a pályaválasztási módszertanával foglalkozó csapatra is.

Bolognában 26 európai ország, közte Magyarország, tavaly ősszel létrehozta az információs rendszerek európai hálózatát. E rendszer a határ menti kapcsolatok élénkítése mellett a tagországok egymásról szóló információt teszi elérhetővé. Ez számunkra

rendkívüli jelentőségű, véli Zakar András, hiszen a tudásanyagunk az, ami igazán eladható! De arra is gondolnunk kell, hogy körülbelül 30 millió ember vándorol munkaerőként Európában, mert nem ott tanul vagy nem ott dolgozik, ahol az állandó lakhelye van.

Szegedi specialitás, hogy hamarosan itt kezd meg tevékenységét hazánk egyetlen európai információs tanácsadója. Itt készül el az idén az az információs rendszer, mely bemutatja Magyarországot, ezen belül különös súlyt helyez az oktatási-képzési rendszer áttekintésére; regisztrálja a munka világát, a munkanélküliséget és az ennek kezelését szolgáló segélyezési rendszert. E tanácsadóban az Európai Unió tagországairól is hasonló információk állnak majd rendelkezésre. Olyanok, melyekből egy diák vagy pályakezdő megismerheti a célszáz oktatási struktúráját, munkaerőpiacát és a szociális biztonság fölméréséhez szükséges információkat.

Az is öröndetes, hogy a korábbi kormányzat időszakában önállóként létező Munkügyi Minisztérium adott arra pénzt, hogy meglehetősen létrehozott egy társadalmi szervezetet, egy pályaválasztási fórumot, ahova iskolákat, pályaválasztási felelős intézményeket hívnak meg, hogy már most jobban a társadalmi érdeklődés középpontjába kerüljön a pályaválasztás problémaköre. Mert a jövőnkönkről van szó!

Újszászi Ilona

● Milyen az intelligens város?

Világhálón a polgár

Nincs messze az idő, mikor számítógép segítségével, akár otthonról is kifizethetjük a villany-számlánkat, virágot vagy mozijegyet rendelhetünk. Ma még az is utópisztikusnak tűnhet, hogy gazdálkodó szervezetek, vállalkozók otthonról vagy az irodájukból ki sem mozdulva intézhetik üzleti ügyeiket, köthetnek milliós szerződéseket. Az önkormányzat pedig mint szolgáltató léphet elő: az interneten keresztül megvalósulhat a nyitott, gyors, pontos, ugyanakkor személyre szabott ügyintézés. Ez a jövő városa, az intelligens település, mely a telefon és kábeltelevízió vonalak, az internet segítségével valósulhat meg.

A magyarországi kezdeményezések számára példát – többek között – a dániai kisváros, Naestved szolgáltat. A 46 ezer lelket számláló dániai városban 23 ezer háztartást köt össze az adatátviteli hálózat. Az ottani CityNet által szolgáltatott internet-csatlakozás hagyományos telefonvonalakon vehető igénybe vagy a városi kábeltelevízió keresztül üzemeltethető. E modellről, az intelligens település hazai lehetőségeiről Fehér Éva, a Déltáv Rt. projectmenedzsere nyilatkozott lapunknak.

Kiutat jelenthet egy elmaradott vagy kedvezőtlen adottságú település számára, ha az elektronikus vagy intelligens város megteremtését tűzi ki célul. Így gondolták ezt Naestvedben is, ahol a város jövőjét az információs társadalom megteremtésében látták. Ennek módja: az elektronikus szolgáltatások kiterjesztése, mely a lakosság igényeinek kielégítésével párhuzamosan a helyi vállalkozók jövedelmét is szaporítja. E cél érdekében együttműködési megállapodás született a város önkormányzat, a helyi telefontársaság és kábeltelevízió között, melynek köszönhetően megszűnt a NaestvedNet nevű városi intranethálózat. Az ottani CityNet által szolgáltatott internet-csatlakozás telefonvonalakon vagy a városi kábeltelevízió hálózaton egyaránt igénybe vehető. A világhálós adatátviteli hálózat 23 ezer háztartást köt össze. A szociális igazságosság nevében a dániai kisvárosban 6 Internet-kávézó működik, hogy kiélgesse a 23 ezer, számítógéppel nem rendelkező lakos igényit.

Az intelligens település tehát olyan virtuális város, amely egy számítógépes kommunikációs hálózaton keresztül a lakosság és a civil szervezetek számára he-

lyi, regionális és globális információk, valamint szolgáltatások elérését biztosítja. Kialakítása a gyors és olcsó kommunikációs hálózat kiépítésével kezdődik: az internet, az internet és az e-mail után megjelennek a valódi tartalmi szolgáltatások. Am az önkormányzat nyitottsága és fogadóképessége nélkül elképzelhetetlen, hogy megszülessen a jövő városa! – hangsúlyozta Fehér Éva. Az intelligens település alapját jelentő adatbázist az önkormányzat, a közhivatalok, az oktatási intézmények, a cégek, valamint a távközlési és informatikai szolgáltatók hozzadják létre. Az integrált hálózaton keresztül, az Internet segítségével kommunikálhatnak egymással, igénybe vehetik egymás szolgáltatásait. A következő lépésben már a polgárok is használják a rendszert. Ehhez nem csupán a komputer ismerete és a számítógépes kultúra elterjedtsége szükséges, hanem az is, hogy a mindennapi életben is használható legyen az elektronikus alátámasztás. Akkor ugyanis az útlevelel-gényléstől és a távmunkavállalástól kezdve az adóbevallás visszaküldésén át, a távoktatással megszerezhető diplomáig és az elektronikus vásárlásig számtalan módon hasznosítható, ezért használható az intelligens településen elérhető szolgáltatás. Az adatvédelem és az elektronikus fizetési lehetőség megoldása tovább tágítja az intelligens város nyújtotta lehetőségek körét.

Az elektronikus város megteremtésére törekvő európai kísérletekben a képzés kapta az elsődleges szerepet – hangsúlyozta a menedzser. Igazolódott, hogy a rendszer hozzájárult a munkanélküliség csökkenéséhez, a képzettségi szint növekedéséhez. A projektbe a rokkant és csökkent munkaképességűek, valamint az idősek is bekapcsolhatók. A programba a kezdeményező önkormányzatok kívül részt vesz, mert érdekelt volt az üzleti és a privát szféra is. Az intelligens települést létrehozó szereplők értékesítik adatbázisukat, azaz társulásuk alapja: az üzlet. Az intelligens település növeli versenyképességét és saját szerepét a régió belüli, ugyanakkor csökkenti a lakosság elvándorlását. De fontos szempont az Európai Unióhoz való csatlakozáshoz is. Megyeinkben Makó és Mórahalom önkormányzata érdeklődik a jövő városa mint saját jövőképeknek lehetséges formája iránt.

Az intelligens települések hálózata a jövő társadalmának alapja. Így nem csoda, ha Magyarországon idén már meg alakult az Intelligens Települések Országos Szövetsége is.

Ú. I.

Közös munka

rozták a munkanélküliség elleni fellépés 19 fő területét, és megindult az elképzelések és tapasztalatok szervezett cseréje. A luxembourgi irányelvek még közel sem olyan kötelező erejű előírások, mint a Maastrichtban elfogadott konkrét, számszerű kötelezettségeket tartalmazó szabályok; Luxembourgon a 19-ből csupán három fő (a képzéssel és a fiatalok mun-

kanélküliséggel kapcsolatos) területre rögzítettek számszerű célokat a csúcserőforrásra vonatkozóan.

A munkanélküliség terén az euró létrehozásánál már életképesnek bizonyult eljárás követi az EU: rögzíti a célokat, de az egyes nemzeti kormányokra bízta, hogy a tagországok milyen úton érik el azokat. A konvergencia e modellje jelentősen

hozzájárult az összefogott költségvetési politikák kialakításához és az infláció megfékezéséhez.

Párizsi szakértők elismeréssel szólnak a német vezetés törekvéseiről, hogy „kényszerítő és érdemi” eszközökkel dolgozzon ki a munkahelyteremtő stratégiák számára. A britek és a spanyolok rugalmasabb munkaerőpiacot szeretnének, a munkaerő könnyebb, gyorsabb átáramlásának lehetőségeit támogatnák inkább, és

kevésbé a munkanélküliek segélyezését.

Az EU lemaradásban van a közös munkahelyteremtő politika terén. Márpedig ha erre nem kerül sor, a közös Európa csak a bankárok közös Európája lesz. Sok szakértő átfogó egyezményt tart szükségesnek a gazdaságpolitikai összehangolására, Jacques Delors pedig, az Európai Bizottság korábbi elnöke, nagyszabású európai köz munkákat javasol a foglalkoztatás bővítésére.